

INFORMACJA

o posiedzeniu **Komisji Nadzwyczajnej do spraw Klimatu**

nr posiedzenia: **114**

data posiedzenia: **25 lipca 2023 r.**

Porządek posiedzenia:

1. Rozpatrzenie ustawy o rewitalizacji rzeki Odry (druk senacki nr 1054, druki sejmowe nr 3303, 3420 i 3420-A).

Posiedzeniu przewodniczył:

przewodniczący komisji Stanisław Gawłowski.

W posiedzeniu uczestniczyli:

senatorowie członkowie komisji:

Halina Bieda, Marcin Bosacki, Alicja Chybicka, Leszek Czarnobaj, Stanisław Gawłowski, Benjamin Godyla, Agnieszka Gorgoń-Komor, Jolanta Hibner, Danuta Jazłowiecka, Kazimierz Kleina, Magdalena Kochan, Krzysztof Kwiatkowski, Stanisław Lamczyk, Beata Małecka-Libera, Ewa Matecka, Gabriela Morawska-Stanecka, Janusz Pęcherz, Aleksander Pocij, Jadwiga Rotnicka, Sławomir Rybicki, Joanna Sekuła, Ryszard Świlski, Wadim Tyszkiewicz,

goście, m.in.:

Ministerstwo Infrastruktury:

główny specjalista w Wydziale Legislacyjno-Organizacyjnym w Departamencie Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej Joanna Dubiel,

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska:

dyrektor Departamentu Prawnego Małgorzata Boczkowska ze współpracownicą,

Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”:

zastępca prezesa do spraw ochrony przed powodzią i suszą Wojciech Skowyrski ze współpracownikami,

marszałek województwa lubuskiego Elżbieta Polak ze współpracownikami,

Związek Miast Polskich:

pełnomocnik do spraw legislacyjnych zarządu Marek Wójcik,

Polski Związek Wędkarski:

przewodniczący Rady Naukowej przy Zarządzie Głównym Bogdan Wziątek,

członek Zarządu Głównego Tomasz Plewa,

sekretarz Zarządu Głównego Dariusz Dziemianowicz,

pełnomocnik Paweł Bylicki,

pełnomocniczka Anna Garwolińska,

prezes zarządu okręgu PZW we Wrocławiu Andrzej Świętach ze współpracownikiem,

wiceprezes zarządu okręgu PZW we Koszalinie Jan Ciszek,

dyrektor okręgu PZW w Zielonej Górze Beata Gacek,

Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków:
liderka Zespołu Zmian Systemowych i Rzecznictwa Justyna Choroś,

Fundacja „ClientEarth Prawnicy dla Ziemi”:
kierowniczka Programu Ochrony Przyrody Agata Szafraniuk,

Fundacja Greenmind:
prezes zarządu Jacek Engel,

Greenpeace Polska:
kampanier do spraw klimatu i energii Mikołaj Gumulski,

Fundacja WWF Polska:
kierowniczką Zespołu Ochrony Ekosystemów Wodnych Alicja Pawelec-Olesińska,

Agencja Wspierania Ochrony Środowiska:
prezes zarządu Romuald Lenkajtis ze współpracownikiem,

Sejm RP:
poseł Anita Kucharska-Dziedzic,
poseł Gabriela Lenartowicz,

Kancelaria Senatu:
pracownik Biura Legislacyjnego Maciej Telec.

Ad 1.

Ustawa ma na celu poprawę jakości wody w rzece Odrze, przywrócenie właściwego stanu środowiska naturalnego oraz dofinansowanie inwestycji, które mają poprawić stosunki wodne w dorzeczu Odry. Ustawa zakłada również powołanie wyspecjalizowanej służby – Inspekcji Wodnej – w ramach struktury Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”, która pozwoli m.in. wykrywać, dokumentować oraz ograniczać przestępstwa i wykroczenia dotyczące nielegalnych zrzutów ścieków do wód czy innych działań szkodzących środowisku wodnemu.

Przewodniczący komisji Stanisław Gawłowski poinformował, że na posiedzeniu komisji – pomimo wysłanych zaproszeń – nie pojawili się przedstawiciele Ministerstwa Infrastruktury oraz Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Wyraził swoją dezaprobatę wobec nieobecności przedstawicieli rządu. Swoje oburzenie wyraziła również senator Magdalena Kochan.

Senator Gabriela Morawska-Stanecka złożyła wniosek, aby komisja zwróciła się do marszałka Senatu o interwencję u prezesa Rady Ministrów w sprawie nieobecności ministrów na posiedzeniach komisji senackich.

Przedstawiciel Biura Legislacyjnego Maciej Telec przedstawił opinię w sprawie ustawy oraz zgłosił jedną uwagę do ustawy, dotyczącą nieadekwatności tytułu ustawy do jej treści.

Nad omawianą ustawą przeprowadzono dyskusję. W dyskusji udział wzięli senatorowie oraz zaproszeni goście, m.in. współprzewodnicząca Parlamentarnego Zespołu ds. Renaturyzacji Odry, poseł Anita Kucharska-Dziedzic, poseł Gabriela Lenartowicz, przedstawiciele Fundacji WWF Polska, Fundacji Greenmind, Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków, Greenpeace Polska, Fundacji „ClientEarth Prawnicy dla Ziemi”, Polskiego Związku Wędkarskiego, Związku Miast Polskich.

Marszałek województwa lubuskiego Elżbieta Polak podziękowała za umożliwienie wzięcia udziału w posiedzeniu komisji samorządowcom oraz członkom organizacji związanych z Odrą. Podkreśliła, że na żadnym etapie prac nad rozpatrywaną ustawą nie były prowadzone konsultacje z samorządowcami oraz mieszkańcami terenów nadodrzańskich, a rząd do

konsultacji zaprosił jedynie organizacje, które biorą udział w procesie inwestycyjnym. Zakwestionowała wyniki badań wód rzeki Odry prezentowane przez stronę rządową. Poinformowała, że badania ekspertów wykazują m.in. 2-, 3-krotne zwiększenie zasolenia Odry, obniżenie jej poziomu, bardzo wysokie stężenie siarczanów. Zwróciła uwagę, że przede wszystkim należy szukać przyczyn katastrofy ekologicznej i nie ignorować wniosków naukowców i ekspertów. Jej zdaniem podstawowym problemem były zrzuty z kopalń, które spowodowały tak wysokie zasolenie rzeki.

W dyskusji poruszono m.in. takie tematy, jak: plany „betonowania” Odry, konieczność renaturyzacji Odry oraz działań na rzecz obniżenia opłacalności zrzutu zasolonych wód do rzeki, potrzeba wypracowania szeroko zakrojonego programu działań opracowanego w partycypacyjny sposób, dokonanie realnej oceny oddziaływania na środowisko kilkunastu kopalń. Proponowano, aby zamiast tworzyć nową Inspekcję Wodną, doposażyć i dofinansować straż rybacką oraz dać realne możliwości działania Inspekcji Ochrony Środowiska. Zwracano uwagę na brak rozwiązań pozwalających skutecznie reagować na sytuacje kryzysowe oraz wadliwy system udzielania zgód wodnoprawnych. Proponowano, aby organy publiczne oceniały i analizowały skumulowany wpływ wydawanych pozwoleń, a zrzut ścieków był uzależniony od stanu rzeki. Podkreślano, że realizacja inwestycji przewidzianych w ustawie będzie ingerencją w ekosystem rzeki i spowoduje pogarszanie jej stanu. Postulowano stworzenie z Odry szlaku żeglownego. Zgłaszano postulat uznania Odry za osobę prawną.

Ustawy bronił wiceprezes „Wód Polskich” Wojciech Skowyrski, który przekonywał, że prowadzone na Odrze inwestycje nie zmierzają do „betonowania rzeki” i są prowadzone metodami naturalnymi. Zwrócił uwagę, że zgodnie z badaniami na Odrze należy odbudować regulacyjne budowle historycznie nam narzucone.

Zastępca przewodniczącego komisji Magdalena Kochan zgłosiła wniosek o odrzucenie ustawy.

W wyniku głosowania komisja przyjęła przedstawiony wniosek.

Sprawozdawcą komisji będzie senator Wadim Tyszkiewicz.

Konkluzja:

Komisja wnosi o odrzucenie ustawy (druk senacki nr 1054 B).

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące zawodową działalność lobbingsową.